

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Popova, K. & Peltola, J. (2023) Maahanmuuttajien digitaalisen verkostoitumisen tukeminen on jokaisen ohjaajan tehtävä. DigiMESH-hankkeen blogi, 31.5.2023.

URL: <https://digimesh.turkuamk.fi/blogit/maahanmuuttajien-digitaalisen-verkostoitumisen-tukeminen-on-jokaisen-ohjaajan-tehtava/>

Maahanmuuttajien digitaalisen verkostoitumisen tukeminen on jokaisen ohjaajan tehtävä

31.5.2023

Yksi DigiMESH-hankkeen tärkeimmistä tavoitteista on ollut vahvistaa maahanmuuttajia ohjaavien henkilöiden ohjaus- ja verkostoitumisosaamista. Jo [MESH-hankkeen](#) aikana havaittiin, että ohjaustyön ammattilaiset kaipaavat konkreettisia neuvoja ja työkaluja, joiden avulla he voivat tukea kansainvälisten osaajien urakehitystä nimenomaan verkostoitumisen näkökulmasta. DigiMESH-hankkeen tapahtumissa käydyt keskustelut ja erilaiset kohderyhmähaastattelut ovat edelleen vahvistaneet tätä käsitystä.

Keväällä 2023 järjestimme Turussa ja Tampereella yhteensä neljä ohjaustyön ammattilaisille suunnattua työpajaa. Tampereen työpajoissa tarjottiin koulutusta hankkeen teemoista sekä kehitettiin eteenpäin verkkokurssin sisältöjä ja hankkeessa tuotettua verkostoitumisen käsikirjaa. Turun työpajoissa sen sijaan käsiteltiin digitaalisen verkostoitumisen tematiikkaa yleisellä tasolla sekä pohdittiin, miten verkostoitumisen merkitystä voidaan avata asiakkaalle. Työpajoihin osallistui muun muassa kaupunkien työllisyyspalveluiden henkilöstöä, oppilaitoksissa ohjaustyötä tekeviä henkilöitä, maahanmuuttajahankkeiden työntekijöitä sekä TE-palveluiden asiantuntijoita.

One size does not fit for all

Työpajoissa käydyissä keskusteluissa nousi vahvasti esille se, että esimerkiksi työllisyys- ja urapalveluiden asiakkaila on hyvin erilaiset valmiudet omien verkostojensa kehittämiseen. Tämä korostuu erityisesti digitaalisessa verkostoitumisessa, joka vaatii myös tietoteknistä osaamista. Joskus myös kielitaito voi asettaa haasteita verkostoitumiselle. Miten voimme tukea verkostoitumisessa henkilöä, joka vasta opettelee suomen kielen alkeita, ja jolle itsensä ilmaiseminen vieraalla kielellä ei ole vielä luontevaa?

Joillakin aloilla digitaaliset verkostot ja vahva somepresenssi voivat vauhdittaa merkittävästi työelämään pääsyä, kun taas toisilla aloilla niiden merkitys työllistymisessä on vähäisempi. IT-alan osaajan tarpeet poikkeavat siis sote-alan osaajan tarpeista, yrittäjistä puhumattakaan. Yksi pohdinnan paikka onkin, onko verkostoitumisaosaaminen relevanttia kaikkien asiakkaiden kohdalla, ja miten paljon aikaa sen haltuunottoon on järkevää käyttää.

Verkostoituminen ei välttämättä aina ole kovin tuttu asia ohjausammattilaisillekaan. Toiset ovat luontaisesti aktiivisia verkostoissaan ja sosiaalisessa mediassa, kun taas toisille verkostoituminen ei tunnu erityisen merkitykselliseltä asialta. Monet eivät välttämättä ole edes ajatelleet asiaa. Muutama työpajaan osallistunut henkilö totesikin, että asiakkaan ohjaaminen – niin verkostoitumisessa kuin ylipäätään – vaatii myös ohjaajalta pysähtymistä asian äärelle ja uusien taitojen omaksumista. Osa taas pohti, voiko omia sosiaalisen median verkostoja hyödyntää asiakastyössä ilman, että joutuu luopumaan yksityisyydestään.

Verkostoitumisaosaaminen osaksi ohjaustyötä

Kevään työpajat osoittivat, että verkostoitumisen käytännöt ovat monelle ohjaustyötä tekeväälle vielä melko vieraita. Aina ei myöskään tiedetä, miten verkostoitumista tulisi asiakastyössä edistää tai kenen vastuulla se on. Näkemyksemme mukaan verkostoitumisen puheeksi ottaminen asiakkaiden kanssa riippuu ohjaajasta. Jotkut kokevat sen luontevaksi osaksi uraohjausta, toiset taas ajattelevat verkostoitumisen olevan asiakkaan oma asia. Yhteisten käytäntöjen puuttuessa asiakkaat saattavatkin joutua ohjaustilanteissa eriarvoiseen asemaan. Jotta verkostoitumisohjaus ei jäisi yksittäisen ohjaajan varaan, tulisi organisaatioiden tuoda verkostoitumisaosaaminen osaksi pysyviä rakenteita ja toimintamalleja.

Oma havaintomme on, että ammattilaiset kaipaavat verkostoitumisen ohjaamiseen paitsi konkreettisia työkaluja, myös laajempaa kollegiaalista tukea. Koska verkostoituminen on tämän päivän työelämässä niin keskeisessä roolissa, vaaditaan ohjausammattilaisilta jatkuvaa osaamisen päivittämistä. Tämä edellyttää, että myös työnantaja ymmärtää verkostoitumisaosaamisen tärkeyden. Työnantajan tulisi yhtäältä tukea ohjaustyötä tekeviä, ja toisaalta myös vaatia, että ohjaus toteutuu kaikkien asiakkaiden kohdalla yhdenvertaisesti. Nykytilanteessa verkostoitumisaosaamisen kehittäminen on paljolti ohjausammattilaisten omalla kontolla, mutta tulevaisuudessa sen tuominen systemaattisesti osaksi jokaisen ohjaajan toimenkuvaa olisi mielestämme kestävämpi ratkaisu.

Kättä pidempää ohjaukseen

Vaikka DigiMESH-hanke päättyikin lokakuun lopussa, jää hankkeesta konkreettisia työkaluja niin ohjausammattilaisten kuin kansainvälisten osaajien ja opiskelijoidenkin käyttöön. Ohjaustyön tueksi suunniteltu käsikirja ”**Digiverkostot haltuun – digitaalisen verkostoitumisen käsikirja ohjausalan ammattilaisille**” julkaistaan syksyllä 2023. Käsikirja julkaistaan sekä suomeksi että englanniksi, ja sen voi ladata omaan käyttöön hankkeen nettisivuilta.

Hankkeessa pilotoitu MOOC-kurssi “**Integration into the Labour Market through Digital Networking**” tulee todennäköisesti kevätlukukaudella 2024 Tampereen ammattikorkeakoulun avoimen AMK:n kurssivalikoimaan. Halutessaan kuka tahansa voi siis jatkossa suorittaa tämän 5 opintopisteen laajuisen verkkokurssin ja saada siitä todistuksen. Kannustammekin kaikkia ohjaustyön ammattilaisia ja muita aiheesta kiinnostuneita tutustumaan kurssiin.

Jos MOOC tuntuu liian suurelta kokonaisuudelta haltuun otettavaksi, voi verkostoitumisen prosessiin tutustua myös matalan kynnyksen **STEPS-pelin** avulla. Peli avaa verkostoitumisen askelmallia seitsemän askeleen ja minitehtävän avulla. STEPS-peli tulee löytymään hankkeen verkkosivuilta syksyn aikana.

Tulevaisuudessa ohjausammattilainen voi ohjata asiakkaansa tutustumaan itsenäisesti erilaisiin verkostoitumisen työkaluihin. On hyvä muistaa, että vaikka ohjaaja toimisikin motivaattorina ja sparraajana, on vastuu työelämäverkostojen rakentamisesta aina lopulta asiakkaalla itsellään.

Iloa verkostoitumiseen!

Kirjoittajat:

Kirsi Popova, erikoissuunnittelija, Tampereen ammattikorkeakoulu

Janna Peltola, suunnittelija ja alumnikoordinaattori, Turun ammattikorkeakoulu

Kuva: Kenny Eliason / Unsplash